

"На основу поздрављања намјере, високи представник Валентин Инцко наметнуо закон о забрани негирања геноцида. На основу поздрављања намјере, високи представник Волфганг Петрич наметнуо амандмане на уставе Републике Српске и Федерације БиХ. На основу поздрављања намјере, високи представник Педи Ешдаун смијенио члана Предсједништва БиХ."

И тако у скоро хиљаду случајева у периоду од времена одржавања конференције Савјета за имплементацију мира децембра 1997. године у Бону, високи представници су дјеловали на основу поздрављања намјере са бонске конференције ПИЦ-а.

Бонска конференција ПИЦ-а

Шта се десило на тој конференцији? Високи представник Карлос Вестендорп дошапнуо је том самоизабраном тијелу самоизабраних земаља и организација, познатијем по скраћеници ПИЦ, да има "намјеру" својим одлукама наметати све и свашта, не обазирајући се на међународни Дејтонски споразум. На ту његову дошапнуту "намјеру" чланови ПИЦ-а рекли су: "Аха." Тако би се могло објаснити необјашњиво - како то високи представник кога су одредиле стране потписнице Анекса 10. Дејтонског споразума, сам себи даје овлаштења којима ће кажњавати стране потписнице и њихове демократски изабране представнике.

Вестендорп каже: 'На бонској конференцији успјели смо да уведемо начин на који високи представник може да доноси те одлуке, што, правно гледајући, није у складу са Дејтонским споразумом. Морам признати да то и није било баш легално. Моћ вам неће бити послужена на послужавнику. Морате је сами зграбити.'

Присјећајући се тога, Вестендорп каже: "На бонској конференцији успјели смо да уведемо начин на који високи представник може да доноси те одлуке, што, правно гледајући, није у складу са Дејтонским споразумом. Морам признати да то и није било баш легално. Моћ вам неће бити послужена на послужавнику. Морате је сами зграбити." Пошто ПИЦ по Дејтонском споразуму нема никакву надлежност, па тиме никакву одговорност, могао је великодушно "поздравити намјеру", остављајући високог представника на удару сваке врсте одговорности.

Како је на тој бонској конференцији ПИЦ-а подржано то "грабљење моћи" као кршење Дејтонског споразума? У коминикеу са бонске конференције децембра 1997, ПИК "поздравља намјеру високог представника, да искористи своја крајња овлаштења у регији у вези са интерпретацијом Анекса 10. Споразума о цивилној имплементацији мировног споразума, у циљу олакшања разрешења тешкоћа путем доношења обавезујућих одлука кад он сматра за неопходно". У скаламбуреном набрајању питања које је сам себи написао високи представник, заборавио је написати доношење закона. Зато ПИЦ није ни могао "поздравити намјеру" наметања закона, што су високи представници обилато чинили мијењајући дејтонску структуру БиХ на штету ентитета, заправо Републике Српске. Зато су сви закони које је наметао високи представник неосновани чак и по бонској конференцији ПИЦ-а. Не вриједи ни то што је неке од њих

Пише: Славко Митровић
субота, 26 децембар 2020 14:34

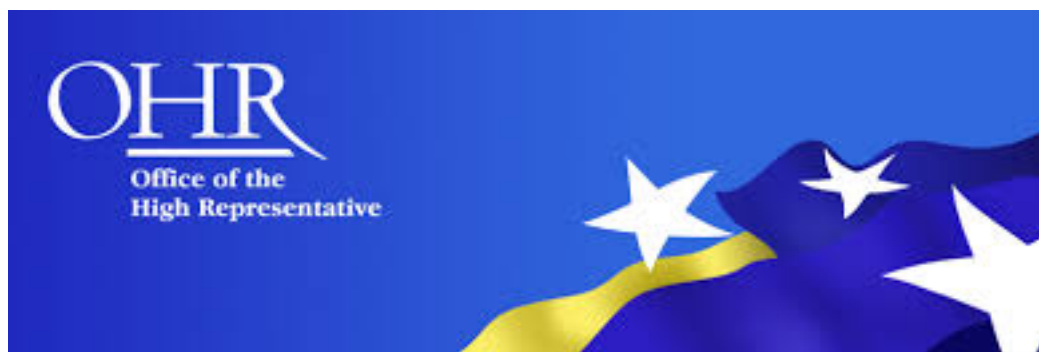
накнадно потврђивала Парламентарна скупштина на нивоу БиХ, а прегласавањем судија из реда Срба и Хрвата, потврђивао Уставни суд БиХ.

Пошто 'поздрављање намјере' није само језичка произвољност, него и правна бесмислица, онда је то требало помпезно представити као овлаштења. Тако су рођена 'бонска овлаштења'

Потпуно је јасно да "поздрављањем намјере високог представника" ПИЦ није дао никаква овлаштења високом представнику, јер их не може дати као "неформална група држава под називом Савјет за имплементацију мира" (како их зове Европски суд за људска права). Пошто "поздрављање намјере" није само језичка произвољност, него и правна бесмислица, онда је то требало помпезно представити као овлаштења. Тако су рођена "бонска овлаштења". Уз бјесомучно понављање које су прихватили прво медији (не треба нагласити прво сарајевски и са усхићењем), а потом и политичари, добили смо кованицу која живи скоро преко 23 године.

ПИЦ и "бонска овлаштења" као креативне измишљотине

Актери те безочне подвале која је проистекла из неограничене моћи и "добрих намјера" међународне заједнице, спријечили су било какве договоре представника Бошњака, Срба, Хрвата и осталих, као једино овлаштених да спроводе Дејтонски споразум у циљу помирења и стварања повјерења након грађанског рата у БиХ. Зато БиХ живи у агонији незавршеног рата, пријетњи и увреда политичког Сарајева према Србима и Хрватима, покушаја ућуткивања Србије и Хрватске као потписника Дејтонског споразума.

Метју Периш, правни стручњак који је радио у ОХР-у, пише да је након бонског састанка,

Пише: Славко Митровић
субота, 26 децембар 2020 14:34

"високи представник изненада, од - помоћника и медијатора, постао издавалац обавезујућих одлука познатих као бонска овлашћења. Та изјава ПИЦ-а је сасвим супротна духу и тексту Анекса 10. Дејтонског споразума и правно је потпуно неодбрањива. ПИЦ-ово 'тумачење' овлаштења високог представника на бонској конференцији и његова каснија примјена нових овлаштења почиње да изгледа правно бесмислено, да личи на бесловесност и конфузију коју не бисте очекивали ни од студента прве године права. Тешко је отети се закључку да је степен правне фикције кориштене у креирању бонских овлаштења напросто невјероватан. У међународном праву нема оправдања за начин на који је Босна и Херцеговина, готово преко ноћи, претворена у колонију којом заједнички управљају међународне силе".

Бивши британски амбасадор у БиХ Чарлс Крофорд, који је помогао у креирању "бонских овлаштења", написао је: "Колико видим, бонска овлаштења немају никакав стваран правни основ. Изродила су се у међународно политичко блефирање у игри моћи, коју су високи представници узастопно умотавали у правнички језик да би цијела ствар изгледала импозантно и неизбјежно." Паулина Невил Џоунс, бивши политички директор Министарства иностраних послова Велике Британије и вођа британске делегације на дејтонској мировној конференцији, била је пресудна за успостављање ПИЦ-а. Касније је рекла - сви су знали да се ради о подвали.

Др Мирослав Барош са Универзитета Шефилд Халам пише: 'У правном смислу, присвајање овлаштења високог представника је ултра вирес. Не постоји ни правни основ ни образложење ни за једно овлаштење изван овлаштења предвиђених Дејтонским споразумом, а то су: праћење и помоћ у спровођењу цивилних аспеката уговора'

Противправно дјеловање високих представника изазвало је и пажњу међународне стручне и научне јавности. Тако др Мирослав Барош са Универзитета Шефилд Халам пише: "У правном смислу, присвајање овлаштења високог представника је ултра вирес (са значењем - изван овлаштења, акти којима се прекорачује право па су такви акти и њихове посљедице нелегални). Не постоји ни правни основ ни образложење ни за једно овлаштење изван овлаштења предвиђених Дејтонским споразумом, а то су: праћење и помоћ у спровођењу цивилних аспеката уговора. Члан 5, Анекса 10. јасно ограничава интерпретативни ауторитет дат високом представнику на тумачење управо овог анекса, а не цјелокупног Дејтонског споразума."

У детаљној правној анализи бонских овлаштења у Гетингенском журналу међународног права, Тим Бенинг закључује: "Бонска овлаштења не могу се квалификовати као законом

Пише: Славко Митровић
субота, 26 децембар 2020 14:34

дато овлаштење. Њихово постојање је моћна, али обмањујућа правна фикција. Измјена и кршење уставних одредаба, наметање материјалних закона, смјена демократски изабраних званичника и поништавање одлука Уставног суда БиХ јесу мјере које драстично излазе из вањских оквира ефективног тумачења. У ствари, тумачење којем ОХР прибјегава мора бити названо: ревизија Анекса 10. Општег оквирног споразума. У Анексу 10. не постоји ништа што би подржало самододијељена овлаштења високог представника. ПИЦ се уопште не помиње ни у Општем оквирном споразуму за мир у Босни и Херцеговини. Да је била намјера да се ПИЦ-у додијели било каква сврсисходна правна улога, та намјера би се нашла у споразуму. Дакле, потребна институционална веза у хијерархијском односу између ПИЦ-а и ОХР-а не постоји."

Дејвид Чендлер са Универзитета у Вестминстеру, каже: "ПИЦ је био само правна измишљотина са циљем да се међународна управа над дејтонским процесом учини кохерентном, али без рестриктивних стега међународног права." Као што је и помињани Метју Периш писао: "ПИК нема никакво легално овлаштење да ишта тумачи, нити да уопште чини било шта што има правне посљедице. То је тек скуп људи које интересује шта високи представник (и супервизор) раде, а његов оснивачки акт је управо сам састанак." Педи Ешдаун током свог мандата признао је да ауторитет његових одлука проистиче само из њиховог прихватања од стране грађана БиХ рекавши: "Ако нека одлука коју донесем буде одбијена, мој ауторитет нестаће као јутарња роса."

Међународна кризна група је 2009. године констатовала да "даље постојање ОХР-а неће усмјерити грађане у правцу реформи, него може унијети раздор у мјери која је довољна да реформу учини недостижном." Венецијанска комисија Савјета Европе исте године констатује да су присвојена диктаторска овлаштења високог представника "фундаментално неспојива са демократским карактером државе и суверенитетом БиХ. Што дуже буде био присутан, то ће бивати све упитнији."

Високи представник повремено тврди да има два засебна извора овлаштења: Анекс 10. и резолуције Савјета безбједности УН-а. У ствари, Савјет безбједности, баш као ни ПИЦ, високом представнику никада није дао ниједно овлаштење осим овлаштења из Анекса 10. Савјет безбједности никада није дјеловао супротно свом наведеном ставу да "примарна одговорност за даље успјешно спровођење мировног споразума лежи на самим властима у Босни и Херцеговини".

Ко има овлаштена по Дејтонском споразуму?

Као што "високи представник има највишу надлежност на терену у вези са тумачењем овог Споразума о спровођењу цивилног дијела мировног рјешења" (ово је тачан назив Анекса 10), тако и "командант ИФОР-а има највиши ниво надлежности у региону на којем су распоређене снаге за спровођење у погледу тумачења овог Споразума о војним аспектима мировног рјешења" - Анекса 1. А Дејтонског споразума. Оба наведена анекса са истовјетним текстом о надлежности за тумачење, не остављају никакву дилему да се надлежност за тумачење односи само на тај анекс којим су установљени и појединце који руководе тим институцијама - командант ИФОР-а у Анексу 1. А, а високи представник у Анексу 10. Дејтонског споразума. Ниједан од њих нема надлежност за тумачење осталих анекса Дејтонског споразума.

Као што Општи оквирни споразум у члану 8. само упућује на Анекс 10, без помињања високог представника, тако и члан 2. помиње циљеве војног аспекта мировног рјешења, а не помиње команданта ИФОР-а нити било каква извршна овлаштења, јер је то материја за анексе.

(Независне.ком)